

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvinenej **O. K.** pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. septembra 2013 v Bratislave dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. januára 2012, sp. zn. 3 To 95/2011 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 15. júna 2011, sp. zn. 33 T 108/2010, bola obvinená O. K. uznaná za vinnú zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

11. 01. 2010 v čase približne o 18.00 hod. v obci T., okres Nitra, v unimobunke bez označenia, nachádzajúcej sa napravo od rodinného domu č. 30 po predchádzajúcom verbálnom a fyzickom konflikte s J. V. súc pod vplyvom alkoholu, ktorý v zmysle znaleckého dokazovania bol u nej v čase spáchania skutku nameraný s koncentráciou alkoholu v krvi najmenej 1,19 g.kg-1, napadla J. V. - otca ich spoločnej dcéry J. V., a to tým spôsobom, že ho kuchynským nožom s čepeľou o dĺžke 15,3 cm jedenkrát bodla do oblasti hrudníka veľkou intenzitou a jedenkrát do ľavého stehna, následkom čoho J.

V. utrpel bodné poranenie hrudníka s bodným poranením srdca, ktoré vyvolali krvácajúci šok, v dôsledku ktorého dňa 11.01.2010 v čase o 22.55 hod. vo Fakultnej nemocnici Nitra zomrel.

Za to ju odsúdil podľa § 147 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j/, § 37, § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého ju podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň jej podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. uložil trest prepadnutia vecí, a to 1 ks kuchynského noža s čiernou rúčkou o celkovej dĺžke 26,5 cm a s dĺžkou čepele 15,3 cm a rovnako tak podľa § 73 ods. 2 písm. c/ a § 74 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Nakoniec podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodených Š. V. a U. Z. P., a.s. s nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Krajský súd Nitra na podklade odvolania krajského prokurátora rozsudkom z 24. januára 2012, sp. zn. 3 To 95/2011 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a sám na podklade § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že obvinenú O. K. uznal za vinnú z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

11. januára 2010 okolo 18.00 hod. v obci T., okres Nitra v unimobunke bez označenia, nachádzajúcej sa vpravo od rodinného domu č. 30 po predchádzajúcom konflikte s poškodeným J. V. napadla ho kuchynským nožom o dĺžke čepele 15,3 cm tak, že ho veľkou intenzitou jedenkrát bodla do oblasti hrudníka a jedenkrát do oblasti ľavého stehna, v dôsledku ktorých zranení poškodený J. V. v rovnaký deň o 22.55 hod. zomrel vo Fakultnej nemocnici v Nitre.

Za to ju odsúdil podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 15 rokov, na výkon ktorého ju podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň jej podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. uložil trest prepadnutia vecí, a to 1 ks kuchynského noža s čiernou rúčkou o celkovej dĺžke 26,5 cm a s dĺžkou čepele 15,3 cm a rovnako tak podľa § 73 ods. 2 písm. c/ a § 74 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Nakoniec podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodených Š. V. a U. Z. P., a.s. s nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Odvolanie obvinenej O. K. krajský súd ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože týmto rozsudkom bol porušený zákon v ustanoveniach § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., ako aj v ustanovení § 76 ods. 1 Tr. zák. v prospech obvinenej O. K..

Podľa názoru generálneho prokurátora krajský súd porušil ustanovenie § 145 ods. 1, 2 písm. c/ Tr. zák. a ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. tým, že konanie obvinenej O. K. právne posúdil len ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. napriek tomu, že vykonaným dokazovaním v priebehu prípravného konania i konania na súde bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že poškodený J. V. usmrtený O. K. bol otcom jej dcéry J. V., pričom navyše poškodený obvinenú O. K. pravidelne navštevoval, a to aj za účelom intímneho zblíženia, z čoho vezmúc do úvahy aj ustanovenie § 116 OZ je možné vyvodiť záver, že poškodený J. V. bol blízkou osobou tak ako to má na mysli ustanovenie § 127 ods. 4 Tr. zák. Uvedené porušenie zákona malo za následok, že obvinenej O. K. bol ukladaný trest odňatia slobody v trestnej sadzbe 15 – 20 rokov, pričom v prípade správnej aplikácie ustanovení Trestného zákona jej mal byť ukladaný trest odňatia slobody v sadzbe 20 – 25 rokov, alebo trest odňatia slobody na doživotie. Napokon ďalšou skutočnosťou odôvodňujúcou podanie dovolania z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bola aj skutočnosť, že krajský súd obvinenej O. K. neuložil aj ochranný dohľad, ktorý sa podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. obligatórne ukladá páchatelovi, ktorý sa odsudzuje za obzvlášť závažný zločin na nepodmienečný trest odňatia slobody.

Generálny prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 24. januára 2012, sp. zn. 3 To 95/2011, bol porušený zákon v ustanovení § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. a § 76 ods. 1 Tr. zák. v prospech obvinenej O. K., a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil vyššie uvedený rozsudok a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu generálneho prokurátora sa písomne vyjadrila obvinená O. K. sama aj prostredníctvom svojho obhajcu. Z uvedených písomných vyjadrení vyplýva, že poškodeného J. V. napriek tomu, že je otcom jej dcéry, nepovažovala za blízku osobu, pretože ujmu, ktorú tento poškodený utrpel, nepociťovala ako vlastnú ujmu. Vo vzťahu k poškodenému J. V. uviedla, že s uvedenou osobou neudržiavala žiadny vzťah, ktorý by sa dal nazvať priateľský alebo partnerský a poškodenému umožnila len styk s jeho dcérou, keď o stretnutie prejavil záujem. Dodala, že poškodený J. V. na dcéru J. počas dlhých rokov neplatil súdom stanovené výživné, navštevoval ju iba raz do roka, aj to až v dobe, keď začala chodiť do školy. Skutočnosť, že J. V. býval istý čas v obci T., nesúviselo s jej osobou, ale s pracovnou aktivitou poškodeného. Navyše v čase skutku žil v partnerskom zväzku s inou ženou a rovnako tak aj ona s iným mužom.

Z uvedených dôvodov navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné odmietol.

Spisový materiál Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 T 108/2010 spolu s dovolaním generálneho prokurátora bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky riadne predložený na rozhodnutie 13. septembra 2013.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal predložený spisový materiál i dovolanie generálneho prokurátora a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil, že dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť, lebo je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež dovolací súd) úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zřejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú

ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expresis verbis* vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Generálny prokurátor v posudzovanej trestnej veci uplatnil vo vzťahu k výroku o vine dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. V rámci uplatneného dôvodu argumentoval v podstate tým, že v trestnej veci obvinenej O. K. bola po stránke objektívnej nesprávne aplikovaná právna kvalifikácia, keďže jej konanie malo byť správne posúdené ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., teda že iného úmyselne usmrtila, pričom sa tohto činu dopustila na chránenej osobe, ktorou bol jej druh.

Podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. kto iného úmyselne usmrť, potrestá sa odňatím slobody na 15 rokov až 20 rokov.

Podľa § 145 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. na 20 až 25 rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na chránenej osobe.

Podľa § 139 ods. 1 Tr. zák. chránenou osobou sa rozumie

- a) dieťa,
 - b) tehotná žena,
 - c) blízka osoba,
 - d) odkázaná osoba,
 - e) osoba vyššieho veku,
 - f) chorá osoba,
 - g) osoba požívajúca ochranu podľa medzinárodného práva,
 - h) verejný činiteľ alebo osoba, ktorá plní svoje povinnosti uložená na základe zákona,
- alebo
- i) svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ.

Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

Podľa § 127 ods. 4 Tr. zák. blízkou osobou sa na účely tohto zákona rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere sa pokladajú za navzájom blízke osoby len vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pociťovala ako ujmu vlastnú.

Inými osobami v pomere rodinnom alebo obdobnom sa rozumejú iné osoby ako konkrétne vymedzené v zákone, ktorými sú príbuzní v pokolení priamom, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec, manžel, také iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sú osobami blízkymi len za predpokladu, že medzi nimi existuje aj vzťah citový, ktorý zákon charakterizuje kvalitatívne tak, že by ujmu, ktorú by utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako ujmu vlastnú. Preto je nutné v každom individuálnom prípade skúmať, či taký citový vzťah je alebo nie je. Taký vzťah môže byť predovšetkým medzi snúbencami, medzi druhom a družkou, medzi bratrancami a sesternicami, medzi strýkom či tetou a synovcom či neterou, prípadne medzi osobami vychovávanými v spoločnej domácnosti a podobne, ale môže byť tiež založený na tom, že jedna osoba druhej v minulosti zachránila život. Sexuálny vzťah medzi osobami nemusí nutne znamenať vzťah citový.

Z výsluchov obvinenej O. K. z prípravného konania ako aj z konania pred súdmi ako aj z ďalších zabezpečených dôkazov sa len potvrdili tie skutočnosti, ktoré obvinená zopakovala v rámci svojho písomného vyjadrenia k podanému dovolaniu generálneho prokurátora. Z týchto dôkazov ako motív jej konania bol ustálený vzájomný konflikt medzi obvinenou O. K. a nebohým J. V. pod vplyvom predchádzajúcej konzumácie alkoholu.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, správne preto postupoval krajský súd, keď konanie obvinenej O. K. právne kvalifikoval len ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., keďže zákonné podmienky kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa ods. 2 písm. c/ vyššie uvedeného ustanovenia s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. a § 127 ods. 4 Tr. zák. naplnené neboli. Obvinená O. K. nielenže subjektívne uvedenú ujmu nepociťovala ako vlastnú, ale ani objektívne okolnosti nezávislé na vôli obvinenej pre takýto záver vôbec nesvedčili.

Pochybil len krajský súd, keď obvinenej O. K. neuložil obligatórne ochranný dohľad podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. Uvedené pochybenie krajského súdu však podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zásadne neovplyvnilo postavenie obvinenej O. K. v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací dovolanie generálneho prokurátora podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodné odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. septembra 2013

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová